

Sygn. akt IX Ca 571/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Ewa Dobrzyńska-Murawka SO Renata Bandosz
Protokolant:	p.o. sekr. sąd. Karolina Modzelewska

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2013 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko (...) Company S.E w R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 13 maja 2013 r., sygn. akt X C 2433/12,

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

IX Ca 571/13

UZASADNIENIE

Powód A. B. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Company SE w R. kwoty 1.105,70 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 października 2012 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, iż w wyniku kolizji uszkodzony został pojazd należący do D. G.. Sprawca kolizji był ubezpieczony w Towarzystwie (...) pozwanego. Poszkodowany w wypadku wynajął od powoda pojazd zastępczy. Powód dochodzi od pozwanego należności za czas trwania wynajmu pojazdu od dnia 29 czerwca 2012 r. do dnia 11 lipca 2012 r. Legitymację czynną powoda stanowi umowa cesji wierzytelności przenosząca uprawnienia do dochodzenia roszczeń przez powoda tylko w zakresie zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego.

Pozwany (...) Company SE w R. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż przyznał odszkodowanie za okres uzasadnionego i celowego wynajmu pojazdu zastępczego biorąc pod uwagę istotne przy tej czynności etapy naprawy pojazdu uszkodzonego oraz daty w jakich podejmowano stosowne działania. Analiza materiału dowodowego znajdującego się w aktach szkody potwierdza, że wyłącznie w okresie 5 dni najem pojazdu należało uznać za uzasadniony.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 13 maja 2013r. zasądził od pozwanego (...) CompanySE w R.na rzecz powoda A. B.kwotę 1.105,70 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 15 października 20102r. do dnia zapłaty oraz kwotę 253,-zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 12 czerwca 2012 r. D. G. jadąc ulicą (...) w kierunku ulicy (...), przejeżdżał przez skrzyżowanie, gdzie jadący z naprzeciwka sprawca kolizji J. S. nie ustąpił mu pierwszeństwa przejazdu i uderzył w samochód uszkodzonego. W pojeździe uległy uszkodzeniu, m.in. zderzak przedni, błotnik przedni, nadkole przednie, tarcza koła przedniego, drzwi przednie lewe i listwa drzwi przednich lewych, poszycie belki oraz tarcza koła tylnego lewego. Pozwany ubezpieczył odpowiedzialność cywilną sprawcy zdarzenia zgodnie z polisą nr (...), a dzień zdarzenia objęty był ochroną ubezpieczeniową. Poszkodowany zgłosił pozwanemu szkodę w dniu 12 czerwca 2012 r. oraz oddał samochód do naprawy (...) SERWIS (...) w D.. Koszty naprawy uszkodzonego pojazdu marki K. (...) o nr rej. (...) wynosiły 10.126,79 zł brutto i zostały zatwierdzone w całości w dniu 3 lipca 2012 r.

W dniu 29 czerwca 2012 r. uszkodzony D. G. wynajął od powoda A. B. pojazd zastępczy marki C. (...) na okres od dnia 29 czerwca 2012 r. do dnia 11 lipca 2012 r., o czym poinformował pozwane (...) Company SE w R., wskazując, iż samochód zastępczy jest mu niezbędny do prowadzenia działalności gospodarczej.

Jak ustalił Sąd Rejonowy, w dniu 3 sierpnia 2012 r. pomiędzy D. G. (cedentem) a powodem A. B. (cesjonariuszem) została zawarta cesja wierzytelności, której przedmiotem była wierzytelność z tytułu zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego przez okres potrzebny do przywrócenia pojazdu cedenta do stanu sprzed zaistnienia szkody lub do jej likwidacji w ramach szkody całkowitej. Łączny koszt wynajmu pojazdu zastępczego wynosił 2.210,00 zł brutto. W dniu 3 sierpnia 2012 r. powód wysłał pozwanemu fakturę VAT na kwotę 2.210,00 zł brutto i wezwał go do zapłaty w terminie 7 dni od daty otrzymania faktury. Decyzją z dnia 19 września 2012 r. pozwany przyznał powodowi dopłatę do odszkodowania w łącznej kwocie 691,05 zł netto, wskazując, iż kwota ta stanowi zwrot kosztów wynajmu pojazdu zastępczego na podstawie faktury VAT nr (...) za 5 dni, tj. 3 dni technicznego czasu naprawy oraz 2 dni na przyjęcie/wydanie pojazdu przy stawce 138,21 zł netto/doba.

Z dalszych ustaleń Sądu I instancji wynika, że uszkodzony D. G. prowadził działalność gospodarczą, w której wykorzystywał stanowiący jego własność pojazd K. (...). Jest producentem okien PCV i aluminium, jest płatnikiem podatku VAT.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, że spór w sprawie sprowadzał się do ustalenia uzasadnionego czasu wynajmu pojazdu zastępczego, tj. do ustalenia czy okres najmu pojazdu zastępczego zamykał się w dniach od 29 czerwca 2012 r. do 4 lipca 2012 r., czy celowy był najem pojazdu zastępczego w okresie od dnia 29 czerwca 2012 r. do dnia 11 lipca 2012 r., a tym samym, czy powodowi przysługuje w stosunku do ubezpieczyciela roszczenie o zwrot różnicy w wypłaconym odszkodowaniu.

Sąd I instancji zważył, że wynajęcie przez uszkodzonego pojazdu zastępczego będące normalnym następstwem deliktu nie narusza obowiązku współdziałania wierzyciela z dłużnikiem (art. 354 k.c.) i odpowiada społeczno-gospodarczemu celowi tego uprawnienia oraz zasadom współżycia społecznego. Zdaniem Sądu za normalne następstwo zniszczenia pojazdu służącego uszkodzowanemu do prowadzenia działalności gospodarczej należy uznać konieczność czasowego wynajęcia pojazdu zastępczego w celu kontynuowania tej działalności w okresie, gdy szkoda nie została jeszcze naprawiona. Postulat pełnego odszkodowania przemawia więc za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia. Sąd podkreślił, że

poszkodowany D. G. wykazał, iż poniósł wydatki w wysokości 2.210,00 zł za wynajem pojazdu zastępczego (które zostały udokumentowane fakturą VAT), w okresie naprawy uszkodzonego pojazdu.

Sąd Rejonowy nie podzielił stanowiska pozwanego, iż uzasadniony okres najmu pojazdu wynosił 5 dni, a samochód gotowy był do odbioru już 5 lipca 2012 r. Zdaniem Sądu powyższe oznaczałoby bowiem, iż niezbędny technologiczny czas naprawy pojazdu poszkodowanego wynosiłby maksymalnie 2 dni robocze, licząc od dnia 3 lipca 2012 r., kiedy zatwierdzona została w całości kalkulacja naprawy.

Sąd I instancji przyjął, iż pozwany nie wykazał, by zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego winien obejmować okres krótszy (przy uwzględnieniu stopnia uszkodzenia pojazdu) niż czas, w którym samochód poszkodowanego znajdował się w warsztacie, gdzie dokonywana była jego faktyczna naprawa, bądź by poszkodowany bezzasadnie zwlekał z naprawą czy odbiorem naprawionego samochodu.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał, że zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego, przysługujący za okres, w którym poszkodowany faktycznie nie mógł nie z własnej winy korzystać z pojazdu jest w pełni uzasadniony i zasądził całą dochodzoną pozwem kwotę. O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na mocy art. 359 § 1 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c., zasądając je zgodnie z żądaniem powoda od daty późniejszej niż dzień wymagalności roszczenia.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., obciążając nimi w całości stronę pozwaną, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Wyrok powyższy zaskarżył pozwany w całości zarzucając w apelacji:

1. naruszenie art. 361§ 1 i 2 k.c. w zw. z art. 363§ 1 k.c. i art. 6 k.c. poprzez:

a. zasądzenie odszkodowania na rzecz powoda, pomimo że ten nie udowodnił, aby poszkodowany użytkownik uszkodzonego pojazdu faktycznie uiścił koszty wynajmu samochodu zastępczego, a co za tym idzie, by w ogóle uzyskał wobec pozwanego wierzytelność o zapłatę odszkodowania na pokrycie kosztów wynajmu;

b. zasądzenie odszkodowania w wysokości przewyższającej wysokość szkody pozostającej w normalnym związku przyczynowym ze zdarzeniem z dnia 12 czerwca 2012r., które zostało ustalone w oparciu o nieprawidłową liczbę dni najmu,

c. uznanie, że pozwany nie wykazał, by zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego winien obejmować czas krótszy niż czas, w którym pojazd poszkodowanego znajdował się w warsztacie, bądź poszkodowany bezzasadnie zwlekał z naprawą, bądź odbiorem naprawionego pojazdu;

d. bezpodstawne przerzucenie ciężaru dowodu z powoda na pozwanego co do obowiązku wykazania zasadności poniesionych kosztów najmu pojazdu zastępczego oraz ich adekwatności;

2. art. 230 k.p.c. w zw. z art. 233§ 1 k.p.c. i art. 328§ 1 k.p.c. poprzez:

a. wybiórczą i jednostronną ocenę materiału dowodowego, bez uwzględnienia podnoszonych przez strony twierdzeń i odniesień co do akcentowanych okoliczności, które świadczyły o krótszym aniżeli podawanym przez powoda okresie naprawy pojazdu poszkodowanego, a przez to krótszym uzasadnionym okresie najmu pojazdu zastępczego;

b. nieuwzględnienie okoliczności, iż powód nie ustosunkował się do twierdzeń podniesionych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew i nie zaprzeczył okolicznościom podawanym przez pozwanego, w tym dotyczących technologicznego czasu naprawy, co należało poczytywać jako przyznanie podniesionych okoliczności faktycznych;

c. zaniechanie samodzielnej, obiektywnej, opartej o zasady doświadczenia życiowego i zawodowego analizy materiału dowodowego, wystarczającego do odmiennego rozstrzygnięcia procesu, mimo iż pozwany przedstawił materiał dowodowy, do którego Sąd w ogóle się nie odniósł;

d. błędne ustalenie, że poszkodowany poniósł wydatki związane z wynajmem pojazdu zastępczego w sytuacji, gdy nie został przedstawiony dowód wykonania przelewu kwoty wynikającej z faktury Vat za najem pojazdu, a sposób płatności wskazywał na przelew.

Z uwagi na powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Zdaniem Sądu Okręgowego, pozwany nie zakwestionował skutecznie ani oceny

dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy i jego ustaleń faktycznych, ani oceny prawnej, a jego zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego są chybione. Sąd II instancji dokonując we własnym zakresie oceny materiału dowodowego nie znalazł przyczyn i podstaw uzasadniających poczynienie ustaleń odmiennych, niż poczynione przez Sąd I instancji.

Niezasadnie skarżący zarzucił błędne ustalenie przez Sąd Rejonowy, że poszkodowany poniósł wydatki związane z wynajmem pojazdu zastępczego, zdaniem pozwanego powód nie udowodnił aby uzyskał wobec niego wierzytelność o zapłatę odszkodowania na pokrycie kosztów wynajmu, gdyż nie został przedstawiony dowód wykonania przelewu kwoty wynikającej z faktury Vat.

Sąd Rejonowy dokonując oceny materiału dowodowego słusznie uznał za wiarygodne dokumenty przedłożone przez powoda w postaci umowy najmu, umowy cesji wierzytelności oraz rachunku Vat. Pozwany w toku procesu nie podniósł żadnych zarzutów godzących w wiarygodność powyższych dowodów.

Należy zatem przypomnieć, iż umowa najmu jest umową konsensualną, wzajemną i odpłatną. Do zawarcia umowy najmu dochodzi wówczas, gdy strony uzgodnią istotne jej składniki (essentialia negotii), do których należą przedmiot najmu i czynsz. Bezspornym zaś w niniejszej sprawie był fakt, że poszkodowany D. G. zawarł skutecznie z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego. Poza sporem pozostaje także fakt, że powód wydał mu pojazd do używania przez ustalony w umowie termin. Najemca pojazdu został natomiast zobowiązany do świadczenia w postaci zapłaty umówionego czynszu. Sposób świadczenia najemcy strony umowy uregulowały w inny sposób, tj. poprzez zawarcie umowy cesji wierzytelności z dnia 3 sierpnia 2012r. Skutkiem umowy przelewu jest przeniesienie wierzytelności ze zbywcy na nabywcę. Przedmiotem umowy była wierzytelność istniejąca i wymagalna. W umowie przelewu dostatecznie jasno przedstawiono stosunek prawny, z którego wynika zbywana wierzytelność.

Pozwany podnosząc w apelacji zarzut braku szkody w zakresie kosztów najmu powoływał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011r. (III CZP 5/11). Jednak zdanie z uzasadnienia zacytowane przez pozwanego należy analizować w kontekście całego zagadnienia prawnego poddanego rozstrzygnięciu Sądowi Najwyższemu. Sąd ten analizował pogląd, czy sama utrata możliwości korzystania z rzeczy stanowi samoistną szkodę majątkową. Szkada taka występuje niezależnie od tego, czy poszkodowany rzeczywiście korzystał odpłatnie z przedmiotu zastępczego, chodzi bowiem wyłącznie o utraconą wartość użytkową. Sąd Najwyższy przedstawił jeden z poglądów, według którego jeżeli właściciel uszkodzonego albo zniszczonego pojazdu zrezygnował z najmu pojazdu zastępczego, przysługuje mu uprawnienie do żądania odszkodowania za utratę możliwości korzystania z pojazdu. Ostatecznie Sąd ten przyjął, że wprawdzie naprawa uszkodzonego pojazdu nie jest warunkiem wypłaty odszkodowania, ale refundacja wydatków na najem samochodu zastępczego przysługuje w sytuacji, gdy ten najem rzeczywiście miał miejsce. W niniejszej sprawie bezspornym zaś jest, że powód oddał najemcy pojazd zastępczy do używania w terminie określonym umową. Należy przy tym zauważyć, że w toku postępowania likwidacyjnego pozwany nie miał wątpliwości co do swojej odpowiedzialności, również za koszty najmu pojazdu zastępczego. Gdyby przyjąć za uzasadniony tok rozumowania

pozwanego i konieczność przedłożenia dowodu zapłaty przez najemcę kwoty wynikającej z faktury, nie miałyby żadnego logicznego uzasadnienia zawieranie umowy cesji wierzytelności z dnia 3 sierpnia 2012r.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy nie dopatrył się wadliwości w przyjęciu przez Sąd Rejonowy odpowiedzialności pozwanego za szkodę w postaci kosztów najmu pojazdu zastępczego.

W dalszej części zarzuty apelacji dotyczyły wysokości szkody i błędnego ustalenia przez Sąd I instancji liczby dni najmu pojazdu zastępczego.

Zdaniem Sądu Okręgowego zarzuty w tym zakresie również były chybione. Pozwany błędnie przyjął, iż do naprawy pojazdu poszkodowanego potrzeba 82 jednostek czasowych, co zdaniem pozwanego wynikało z kalkulacji kosztów naprawy pojazdu. Pozwany jednak pominął wykazane w przedmiotowej kalkulacji lakierowanie. Czynności powyższej zostało przypisanych 106 jednostek czasowych (k.42). Technologiczny czas naprawy wynikający z kalkulacji wyniósł zatem nie 82 JC, a 188 JC, co stanowi 18,8 roboczogodzin, a więc prawie 3 dni. Ponadto technologiczny czas naprawy pojazdu podany w kalkulacji w rzeczywistości nie odpowiada faktycznemu terminowi, w jakim naprawa mogła być wykonana, bowiem nie uwzględnia np. przerw przysługujących pracownikom zakładu, obciążenia pracą, kolejności zleconych prac. Tym samym zakończenie naprawy i wystawienie faktury Vat w dniu 9 lipca 2012r. nie budzi zastrzeżeń i nie jest sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego (jak zarzucił pozwany w apelacji). Należy ponadto zauważyć, że dopiero w dniu 10 lipca 2012r. przedstawiciel pozwanego dokonał oględzin pojazdu po naprawie, stwierdzając, że naprawa została wykonana zgodnie z przedstawioną kalkulacją. Doliczając 2 dni na przyjęcie i wydanie pojazdu, zgodnie ze stanowiskiem samego pozwanego ustalonym w postępowaniu likwidacyjnym (decyzja pozwanego – k.48), w pełni uzasadnionym staje się przyjęcie okresu trwania umowy najmu pojazdu zastępczego do 11 lipca 2012r., jako okresu koniecznego i niezbędnego do naprawy pojazdu.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał, że Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie. Sąd Rejonowy nie naruszył również art. 6 k.c. Zebrany materiał w sposób wystarczający usprawiedliwiał przyjęcie, że czas trwania najmu pojazdu zastępczego odpowiadał okresowi koniecznemu i niezbędnemu do naprawy pojazdu poszkodowanego. Z materiału dowodowego nie wynika aby naprawa mogła zostać zrealizowana w krótszym terminie, aniżeli czas trwania umowy najmu. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie było podstaw do poczynienia ustaleń i ocen odmiennych od poczynionych przez Sąd I instancji, a zgodnych z twierdzeniami skarżącego.

Chybiony jest również zarzut apelacji, że powód nie odniósł się do twierdzeń podniesionych przez pozwanego w odpowiedzi na pozew, co należało poczytywać jako przyznanie okoliczności faktycznych. Stanowisko powoda było jednoznaczne i wprost wynikało z pozwu. Powód nie zgadzał się z przyjętym przez pozwanego czasem naprawy i twierdzeniem o braku szkody, czego konsekwencją było wniesienie pozwu do sądu.

Podsumowując, ustalenia Sądu I instancji, co do zasady odpowiedzialności pozwanego i wysokości szkody były prawidłowe.

Z uwagi zatem na powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego jako niezasadną.

O kosztach procesu za drugą instancję orzeczono na podstawie art. 98§ 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 1 pkt. 1 i § 6 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349), zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.